

Novičar iz mnogih krajev.

V zadnjem listu smo ob kratkem povedali, da je vladni list „Oest. Corr.“ naznanil osnovo, po kateri se bo vsled lastnoročnega pisma Nj. veličanstva od 31. grudna 1851, ko je nehalo ustavno vladanje v našem cesarstvu, prihodnjič po vsih deželah deželno namestovavstvo vpeljalo. Danes smo v stanu, kaj več o ti napravi povedati, ki je že od Njih veličanstva potejena in se bode kmalo razglasila. Djavnost deželnih namestnij bo obstala v občnem deželnem zboru in pa v deželnih odborih. Udje občnega deželnega zbora bojo: od Nj. veličanstva izvoljeni deželni častniki, duhovni častniki in predstojniki duhovnih korporacij, ki so se že pri poprejšnih deželnih stanovih vdeleževali deželnega zbora ali katerim se bo še le prihodnjič ta pravica dodelila, — dalje tista imatrikulirana dedna žlahna gospôda, ki je že poprej vživala dostojnstvo deželnih stanov ali ki bo še le pozneje s tim dostojnstvom obdarovana, — tisti častniki vseučilišč, ki so že poprej deležni bili dostojnstva deželnih stanov ali katerim se bo vprihodnje ta pravica dodelila, — namestniki tistih mest in tergov, ki so že nekdej svoje poslance v deželni zbor (Landtag) pošiljali, in zadnjič udje deželnih odborov. Le cesar sami bojo v posebnih priložnostih poklicali občni deželni zbor, ki pa se ne smé vtikati v posvetovanje deželnih zadev, ki so edino le izročene deželnim odborom. Pri volitvi deželnih odborov pa, ki bojo zraven deželnega zbora popolnoma samostojni, ima to za pravilo veljati, da se deželni odborniki le volijo iz udov občnega deželnega zbora višje duhovne in deželne dedne gospôde z velikim zemljišnim posestvom, iz namestnikov k deželnemu zboru pripušenih mest in tergov, namestnikov vseučilišč, in še drugih namestnikov velicega zemljišnega posestva in sosésk ali občin po deželi v dostojnem številu. Djavnost deželnih odborov ima obsegati: naredbe za povzdigo kmetijstva, obertnijstva in kupčijstva, in zadeve, ki dotikajo razkosenje zemljiš in pa nepremakljive posestva, — naprave za vednosti in umetnije iz deželnega premoženja, — oskerbovanje ubozih in zdravstvine zadeve, kolikor spadajo v njih opravilstvo, — milodarne in občnokoristne naprave, ki se plačujejo iz deželnega dnarja, — zagotovljenje preživljenja učiteljev na ljudskih šolah, — vredbe vdeleženja pri zidanju farnih cerkev in šol, — odrajtvila, ki za priprago, hrano in stanišča vojakov in vojaških stražnikov spadajo na deželo, — cestne, vodne in druge zidarije iz deželnega premoženja, — premoženja upnih naprav in sploh dohodki in stroški dežele, in sploh vse blagor in deželne potrebšine zadevajoče naprave. V deželnih postavah bo razločeno: kdo zamore v ta odbor priti; izgovorjeno je pa že, da namestniki žlahne gospôde, velicega posestva, mestnih in deželnih sosésk morajo na vsako vižo v deželi nepremakljivo posestvo imeti. Deželni odbor pa bo dvojni: eden bo véliki, drugi manjši. Število odbornikov velicega odbora ne smé manjše kot 12, pa ne večje kot 48 biti (po velikosti dežel). Veliki zbor se snide, kadar bo poklican; predsednik mu je c. k. deželni poglavar ali njegov namestnik. Manjši odbor pa je stanoviten na strani deželnega poglavarstva; število teh odbornikov je 4, 6, k večjem 8. Iz katerih udov velicega odbora se ima manjši odbor sestaviti, ktero čast in plačilo bo vžival, bo pozneje določeno. Na mesto poprejšnih deželnih stanov imajo v ti osnovi popisane namestnije stopiti. — Od državnega zajema pišejo razni časniki, da je vdeležba povsod velika, tako, na priliko, je podpisal mestni odbor na Du-

naji 3, v Terstu 2, v Debrečinu 1 milion, deželni stanovi štajarski 1 mil., vodstvo severne železnice 3 milione itd. — Vožnja čez Semering gré prav po sreči; v 2 pičlih urah pride železnica čez-nj. — Ministerstvo je ukazalo, da se ima Drava od Belaka do Marburga za vožnjo parobrodov (Dampfschiffe) pripravna narediti. — Iz Turškega segajo novice do 17. t. m.; obé armadi stojite mirne, se vedno pomnožujete, in si uterdujete svoje staniša. Omer-paša se je s svojo armado naslonil na Oltenico; vsaka stran je pripravljena na hud boj. V tem se posvetujete naša in pruska vlada, ktera je 18. dan t. m. poslala baron Manteuffelna na Dunaj s posebnimi sporočili, od katerih pa še ni nič znanega. — V Šumli je glavno stanišče francosko-angleške armade; v Šumli in Ruščuku napravljajo angleški minérji in tesarji že baráke za zimske stanišča. — 7. julia se je 88 angleško-francoskih bark na visočini pri Akjermanu prikazalo, od kodar so potem na jutrovo stran jadrale. — Rusovski cesarski komisar Budberg je v Valahii dvema boljarjama (Kantakuzinu in Bolianu) v pohvalo njih zveste vdanosti podelil čast vélikih banov. Ker bane voliti imata oblast le kneza vlaški in moldavski, veljá to mnogim za znamnje, da rusovska vlada ima te knežii za svoje deželi. — Kralj gerški je ob vso oblast prišel, le kar ministri rečejo, to veljá, — ti pa plešejo, kakor francoska in angleška poslanca godeta. — Knez črnogorski bo nek poslal poslance do sultana z zagotovilom popolnoma mirovati, in s prošnjo, naj se Berda in dvoje primorskih otokov pridaje Černogorcem, da bojo mogli živeti. — V Španii je huda. Punt se razširja v Barceloni in več družih mestih, in z armado vleče zdaj tudi ljudstvo in vpije: živila ustava, preč z ministri, preč s Kristino! Konca te ustaje nihče še ne previdi.

Žnjica.

Prišlo je leto, zreli klas
Očém je radost, njivam kras.
Župan ima naj več poljá,
Vse belo žnjic na njem migljá.
Pòsli jim serpe brusijo,
Da v žetju se poskusijo:
Kdo stavkov več našela bo,
Zvečer petíc več štela bo. —
Kraj njiv župana šétata,
In pridne žnjice glédata.
Oča je star in sivobrad,
In sin kot rano solnce mlad.
„Žéle ste pridno, in končán
Vam bodi trud današnji dan;
Pazíte pa, kar vam povém:
Naj pridniša bo môm očém,
Ki jutri ko se dan zazná,
Naj perva snop nažét imá.“
Vidova spi, nje dete spi,
Vso noč se nič ne prebudí,
Al ko zazná se rano svit,
Slavúlječek jame jo budít;
Pa sklène se ji prec okó,
Saj dete spančka še sladkó,

Škerjanček zdaj zagostolí,
Vidovo kliče in budí.
Al sklène se ji koj okó,
Saj dete spančka še sladkó.
Petelin spet kikiriki
Vidovo kliče in budí.
V zibéli dete se smehljá,
Zaspati to ji več ne dá.
Nasiti sinčka lepo
V zibeli nese ga sebo. —
Nobene žnjice ni še tam,
Župan ob njivah hodi sam,
In: „dobro jutro!“ — govóri —
„Naj perva s serpom prideš ti;
Molil bogá, prosil bogá,
Naj vodi me in znamnje dá.“
V zibéli detice mladó
Obrača jasno va-nj okó.
Poljubi ga, poboža ga.
„Al hotel bi me ti oč'ká?“
Sladkó se angelj nasmejí,
In „ata!“ v prvo zgovóri.
In bil mu oče je od zdaj
Županov sin on vekomaj.

Matija Valjavec.

Pogovor vredništva. Gosp. D. Š.: Hvala lepa za prejeto sliko!

Stan kursa na Dunaji 20. julia 1854.

Obligacije	5 %	83 ³ / ₈	fl.	Esterhaz. srečke po 40 fl.	83 ¹ / ₂ fl.
državnega	4 ¹ / ₂ %	75 ⁵ / ₈	„	Windišgrac. „ „ 20 „	29 ¹ / ₂ „
dolga	4 %	67	„	Waldštejn. „ „ 20 „	29 „
	3 %	53 ¹ / ₂	„	Keglevičeve „ „ 10 „	10 ¹ / ₄ „
	2 ¹ / ₂ %	41	„	Cesarski cekini.	5 fl. 49
Oblig. 5% od leta 1851 B		97	„	Napoleondor (20 frankov)	9 fl. 42
Oblig. zemljiš. odkupa 5%		80	„	Suverendor	17 fl. —
Zajemi od leta 1834		224 ¹ / ₂	„	Pruski Fridrihsdor	10 fl. 6
„ „ 1839		124	„	Nadavk (agio) srebra:	
„ „ 1854		87 ³ / ₄	„	na 100 fl.	23 fl.